

Móra Ferenc utolsó útja

Tizezrek bucsuja Szeged nagy halottjától

(A Délmagyarország munkatársától.) Két szomorú nap után, amelynek szomorúságát a fenségeségig fokozta a muzeumi ravatal fölé boruló napsugaras, tavaszi ég, a harmadik nap borusan, fénytelenül virradt a mély gyászbába borult, elszegényedett városra. Szürke felhők fődtek be a szegedi eget és gyászolták a város nagy halottját. A belvárosi temető díszsírhelye komor kitarukozással várt rá és Szeged népe megindult könnyes szemmel, szomorú arccal az elárvultságában is oly büszke Kulturpalota felé, amelynek kupolacsarnokában gyertyalángok és koszoruerdő pompájában készült az utolsó utra a gyászfátyolos Jókai-lepellel leborított koporsó: Móra Ferenc koporsója.

Döbbenetesebben fenséges, megrázóbb gyászszal nem igen temetett még ez a város, amelynek olyan sokszor kell temetnie...

Már kora reggel ott sűrűsödött a közönség a fekete lobogós Kulturpalota körül. Az oszlopcsarnokban sisakos rendőrök álltak díszőrséget és egymásután vonultak föl a rendőrség díszszakaszai, hogy idejében elhelyezkedjenek

a Móra-keri bejáratánál.

Tíz órakor már megkezdődött a küldöttségek fölvonulása. Eljött mindenki és minden intézmény, amelyhez elszakíthatatlan szálak fűzték Mórát. Először szülővárosának, Kiskunfélegyházának népes deputációja ért föl a palota oszlopcsarnokához. A félegyházaiakat dr. Ring József polgármesterhelyettes és dr. Tarján Béla kultúránácsnok vezette. A küldöttséget a városi képviselőtestület, a Félegyházi Öreg Diákok tagjaiból és a Reál-gimnázium, az Alma Mater tanáraiból állították össze. Dr. Fekete Sándorné, Móra félegyházai ügyvédbarátjának a felesége fekete fátvállal átkötött dobozt hozott magával, a dobozban néhány marék földet a félegyházai temetőből, Móra Márton szücsmesternek és Móra Mártonné kenyérsütőgőte asszonynak a sírjáról. A félegyházai „édesek” megható üdvözlését dr. Horváth Zoltán volt képviselő helvezte el a hozzájuk megtért fiu koporsóján, azután pedig együtt indultak el ezek a rögek Móra Ferencel az utolsó utra, hogy a szegedi

regény tárgyul. Ennek mintegy „előversen-gés”-eül Katona József életét szándékozott regény alakjában feldolgozni. És ime idő előtt kihullott kezéből a toll, hiszen alig élt ötvenöt évig. Pillanatnyi idő a Daru-uccától a halhatatlanságig!

Tanár volt a diplomája szerint, amelyet a szegedi egyetem díszdoktorsággal tetézett. Nagyurakkal parolázott, de egyhez sem dörögöldözött; a kisemberek ügyes-bajos dolgaiból saját szívügyet csinált; boldog volt, ha fiatal írótsárai előbbrejutásán lendíthetett; a parasztsággal szarmazása s a tanítósággal hailamai révén lelki rokonságot tartott. Lénye csupa jó-ság, szinte hajadoni szemérmesség és nyá-jasság volt; a szemével s a hangjával simogatta s az írásával cirógatta azokat, akik hallgat-ták vagy olvasták. Csak a korlátoltsággal s a rövidlátással szemben nem ismert elnézést. A szarkazmus csontig ható nyilait röpítette belé-jük. Ezeknél csak az iart rosszabbul, aki szent-séges szerelmét: íróttolla tisztességét merete két-ségbevonni. Tolla lángoló kardként suitott az ille-tőre. Valósággal a munka hőse volt; évti-deken át gvőzte a hajnalig tartó írást és olva-sást. Muzeumának nemcsak Európában, ha-nem tengereken túl is becsületet szerzett. Rá-kapatta a népet, hogy nemcsak látogatta, ha-nem gyarapította is. Sikeres ásatásai tulbol-doggá tették. Soha idő zordsága vissza nem tartotta a föld vallatásától. Szinte felsorolha-tatlan az a sok tisztesség, ami országos öröm-tüzekből kísértén érte. De legutóbb már aszott kezével legvintve, az élettalkony fáradt moso-lyával mondta: Semmi sem érdekel, csak az unokáim.

Ha valakit szeretünk, fái attól az ideiglenes válás is. Hát még az örök! Megrendülünk, hogy Móra Ferenc örökre itt hagvott bennün-ket. De vigasztal, hogy amit hátrahagyott — az örök.

sirban puha párnaként simuljanak Móra Fe-renc feje alá...

Megérkezett azután a szegedi iparosok kül-döttsége Kőrmendy Mátyás országgyűlési képviselő vezetésével. Az a küldöttség, amely két héttel ezelőtt nyújtotta át a nagybeteg írónak az ipartestület díszelnöki oklevelét és amelynek minden tagja könnyezve hallgatta Móra utolsó és felejthetetlen köszönő beszédét.

Közben a tömeg egyre nőtt, egyre sűrűsödött. Már ellepte a palota kocsifeljárót, már felért a széles lépcsőkre, a rendőrök csak nagy-nehezen tudták fenntartani a kijelölt keskeny utat, már

elborította a közeli uccákat és a hidat.

Fél tizenegy után néhány perccel a nagy, ünnepi csönd még jobban elmélyült, a szomo-ru arcu gyászolók sorfala között a legárváb-bak közeledtek a ravatal felé: a mély gyász-ba borult család, az özvegy, Panka. Móra Ist-ván, Vészits Endre, a rokonok és köztük if-jabb Ferenc, a nagyon szelid, nagyon könnyes szemű „Vadember.” Roskadozó testtel érték el a koporsóig és erőltlenül, zokogva borultak le melléje.

A ravatali

már megbontották, a koszorureneteg lassan-kint levándorolt a lépcsők elé, ahol gyászhu-szárok rakták meg vele a kocsikat. A széles koszoruszalagok szomorúan lebegtek a lan-gyos szélben és fölíratukkal vigasztalhatatlan-nul siratták azt, akinek nyugalma őrizték az elmúlt éjszakákon és akinek sírját fogják dí-szíteni. És

jött, özönlött a város,

vonultak a küldöttségek, hogy körülvegyék a ravatalt. Lehajtott fejjel jött a szegedi és pesti újságírók gyász-szalagos testülete, a Délma-gyarország szerkesztősége teljes számban, ki-adóhivatalunk, szervezetünk küldöttsége, a nvomdai munkások, az expedíció személvzete. Eljöttek a szegedi munkások, akiknek sorai-ban ott volt megilletődött, könnyes arccal Kéthly Anna országgyűlési képviselő, aztán zárt sorokban felvonultak és a lépcsőkön he-lyezkedtek el az egyetemi ifiúság szervezetei-nek küldöttségei. Megérkezett a két öreg pap, Breisach Béla kanonok és Barmos György kanonok. Azután a városok jelentkez-tek. Hódmezővásárhely népes küldöttségét dr. Nagy Gábor főjegyző és Kovács Jenő tör-vényhatósági bizottsági tag vezette. A küldött-ség előtt két díszbe öltözött városi hajdu hoz-ta a szomszédváros hatalmas koszoruját. Meg-jött Békéscsaba küldöttsége dr. Jánossy polgármesterrel az élén, a békéscsabai Auróra Kör és a Muzeum-Egyesület tagjaival.

Azután megérkezett dr. Széki Tibor rektor vezetésével az egyetem tanácsa és tanári kara. A rektort és a dékánokat az egyetemi jelvé-nyek díszítették. Felsorakozott oszlopcsarnok-ban Kecskemét küldöttsége is, a Kecskeméti Katona József Kör tagjaival és dr. Kiss End-re főjegyző vezetésével. Tizenegy óra előtt né-hány perccel érkezett meg tisztí küldöttség élén dr. vitéz Shovov Kálmán altábornagy, a sze-gedi vegvesdandár parancsnoka, majd Bara-nyi Tibor főispán feleségével és báró Tunkl Tamás főispáni titkárral. A főispán hatalmas, családi színeivel díszített koszoruját díszbe-

Sárga veszedelem

A sárgaság, az epe, máj és gyomor-bajok kipróbált kuravize, kiváló gyógyszer a MIRA glaubersós gyógyviz. Kérdezze meg orvosát!

öltözött városi hajdu hozta.

A nagy író végtisztességén a kultuszminisz-teriumot Szily Kálmán államtitkár képviselte. Megjelent a temetésen Kálmán Imre, a világhírű zeneszerző. A szegedi Fialatok Mű-vészeti Kollégiuma testületileg jelent meg a ravatalnál, az Írók Gazdasági Egyesületét Ko-dotányi János felkérésére dr. Buday György képviselte.

Egy perccel tizenegy óra előtt érkezett meg a papság Raskó Sándor főesperes-plébános vezetésével és amikor a fogadalmi templom harangja elkondította a tizenegy órát, a palota gyászfüggönyös kapujában felemelkedett

a Jókai-lepellel leborított koporsó,

hogy azután szeliden leboruljon a külső, fe-keete posztóval bevont ravatalra.

A tömeg már mindent elborított. Nagyságát nem is lehet fölbecsülni. Mintha Szeged egész népe odatérdelt volna Móra Ferenc koporsója köré, mintha megszűnt volna minden más élet az elárvult városban, hogy itt, a szomorú Kul-turpalota körül sirassa el a nagy halott elröp-pent életét.

A városháza öreg harangja kezdte a mély, döbbenetes csöndben siratni a város halottját és siratta órákon át mindaddig, amíg az utol-só göröngy is rá nem hullt később a koporsóra. És megkezdődött

a gyászszerartás.

Felzendült a belvárosi egyházi énekkar gyász-éneke. Ebben a pillanatban kísütött a nap, arany fénye elborított mindent, simogatta, vi-gasztalta a vigasztalhatatlanokat, akik egy-inásra borulva, zokogtak a koporsó mellett. Be-aranyozta a Kulturpalota hatalmas oszlopait, csak a palota ormán lengett fénytelenül a fe-keete zászló.

És felzokogott a Circumdederunt, versenyez-ve a városháza és a fogadalmi templom gyá-szólo harangsírásával.

Aztán elbucsuztak Móra Ferencről, tétova szavakkal, el-elcsukló hangon azok, akik nem tudják, nem akarják elhinni még most sem, még itt sem, a néma koporsó mellett, hogy szegényebb lett ez a város és az egész magyar-ság Móra Ferenc kincstermelő életével.

A város gyászá

dr. Pálffy József polgármesterhelyettes ön-tötte keserű, szomorú mondatokba. Sirató, bu-csuztató szava ezeket mondotta:

— Ez év május havában lesz 32 esztendeje, hogy Félegyházán egy szegényes kispolgári ház kapu-jában könnyektől fátyolos szemmel bucsut mon-dott kenyérkereső pályára induló, tanult fiának egy közbecsülésben állott, tisztos szücsmester és egy jóságos iparosasszony, — Móra Ferenc szülei. A kapuban nem várt dízhintó és nagyuri kénye-lom, utaválólul nem adhattak egyebet, mint ami tőlük tellett, megtöltötték tarsolyát a szegény em-berek kincsével: a szerénység és becsület színara-nyával. Költői lelkenek vágya, szárnyalása vitte, röpítette fölmérhetetlen magasságok felé. De az élet már az első állomáson megállította a gondo-latok röpítét és követelte a magát, — a minden-napi kenyeret.

— A költőnek, a mesék és álmok birodalma szerelmesének a legprózaibb megélhetési gondok leküzdése miatt robotos munkát, hivatalt kellett vállalnia. Szeged városa, mely a vándorut első és utolsó állomása lett, szeretettel, fiának fogadta Mó-ra Ferencet és meleg otthont biztosított számára a kultúra csarnokában, ahol egy 150.000 kötetes könyvtár és muzeum gazdag anyagába elmélyülve, zavartalanul dolgozhatott. Móra Ferenc hálás volt Szeged város vendégszeretetéért és háláját azzal rőtta le, hogy a gondjaira bízott kulturintézményt a magyar irodalom gyöngyeivel, saját műveinek sorozatával és régészeti kutatásainak az egész tu-

Ma játszik Utolsó nap!

Széchenyi Mozi

A Royal Apolló és Casinó legsikerültebb parádés műsora:

Öfensége az elárusítónő

Zenés és énekes vígjáték.

Liane Hald és Willy Forst

főszereplésével